

ŽANR

Se spomniš, kaj vse se ti je zgodilo v tem tednu? Si se igral s svojimi najljubšimi igračkami? Si se zabaval, ko si se učil novo pesmico? Si pomagal kuhati kosilo? Si bil pri zobozdravniku? Misliš, da so umetniki upodabljali tudi takšne - **VSAKDANJE DOGODKE**? Seveda, umetnika zanima prav vse, tudi vsakdanje življenje. Kadar umetnik upodobi ljudi pri njihovih vsakdanjih opravilih, to imenujemo **ŽANR**. Slika ljudi različnih slojev, poklicev in starosti. Prikazuje jih pri delu, na zabavi, ob počitku ali celo v stiski.

Glede na različne upodobljenke in različna okolja lahko žanr natančneje opišemo. Če so, denimo, na sliki lovci v gozdu, je to **LOVSKI** žanr, če vidimo kmete na polju, je to **KMEČKI** žanr, če so predstavljeni meščani, je to **MEŠČANSKI** žanr ... Kaj pa, če so na sliki otroci, ki se igrajo? Jasno, potem je to **OTROŠKI** žanr.

Na portretih navadno poznamo imena upodobljenecv, kaj pa na žanrskih slikah? Tu so naslikani neznanci. Bolj kakor imena ljudi je umetnike zanimalo, kaj so in kako so opravili kako delo. Pomembno se jim je zdelo, da so dogodki predstavljeni čimbolj resnično. Ko danes gledamo žanrske slike, izvemo veliko **O ŽIVLJENJU LJUDI** v preteklosti.

1.

Kaj vse delajo ljudje? Prve črke ti povedo, kako imenujemo vsakdanji motiv v umetnosti.

■ a _ a _ _ e

■ f _ a _ _ e

■ a _ _ r _ _ e

■ i _ _ n _ e

2. Oglej si sliko! Na njej je predstavljen slepi popotni berač, ki je nekoč razveseljeval staro in mlado s prenosno cerkvico. Vsi so želeli slišati zvončke, ki so se oglasili vsakokrat, ko je starec potegnil za vrv. Za to veselje so mu dajali kovance, pa tudi hrano. **Pozorno opazuj ljudi in predmete na sliki in ugotovi:**

- kaj vse bi se lahko **slišalo**,
- kateri predmet bi lahko **prijel v roke**,
- kaj bi lahko **zadišalo**,
- kje se skriva kaj dobrega **za pod zob**.

Peter Žmitek, *Berač s cerkvico*, 1903

3. Nekatero žanrske slike se nam zdijo otipljivo resnične, nekatere kar slišimo ali pa nam celo zadišijo ... **Oglej si sliko Ivane Kobilce.** S katere bi ti bolj omamno zadišalo? **Ali te vonj spomni na kakšen poseben dogodek?**

Ivana Kobilca, *Poletje*, 1889/90

Ivana Kobilca, *Kofetarica*, 1888

4. Katero igro se igrajo otroci? Povabi prijatelje in jo preizkusi doma!

Ferdo Vesel, *Slepe miši*, 1891

5. Še sam **nariši** kak otroški žanrski prizor!